

การใช้สารจับตัวที่เหมาะสมในการผลิตซูปก้อนจากน้ำก๋วยเตี๋ยวมุเสีียง The Using of Optimum Binding Agent in Soup Cube Production from Moo-Liang Noodle Soup

วริศชนม์ นิลนนท์, กุลพร พุทธิมี
คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาการใช้ชนิดและปริมาณของสารจับตัวที่เหมาะสมในการผลิตซูปก้อนน้ำก๋วยเตี๋ยวมุเสีียง โดยใช้สารจับตัว 3 ชนิด (น้ำมันปาล์ม, ซอร์ตเทนนิ่ง และกลีเซอริน) ในปริมาณความเข้มข้น 2-10 % โดยน้ำหนัก พบว่า สารจับตัวทั้ง 3 ชนิด ที่ระดับความเข้มข้น 6 % ให้คุณลักษณะปรากฏทางกายภาพของซูปก้อนที่ดี คือ มีสีน้ำตาล มีความสามารถในการขึ้นรูป และไม่มีการแตกหัก ซึ่งซูปก้อนที่ใช้กลีเซอรินมีความสามารถในการละลาย (0.44-1.06 min) และดัชนีการดูดซึมน้ำที่ดีที่สุด (3.21-3.63 %) โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) จากที่ระดับความเข้มข้น 2 และ 4% โดยค่า aw ของซูปก้อนที่ใช้สารจับตัวทั้ง 3 ชนิด ไม่มีความแตกต่างกัน อยู่ในช่วงระหว่าง 0.19-0.27 ส่วนค่า L* ของซูปก้อนที่ใช้ซอร์ตเทนนิ่งมีค่า L* สูงสุดโดยไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) กับซูปก้อนที่ใช้กลีเซอริน (34.10-36.27) ส่วนคุณภาพทางด้านประสาทสัมผัสของซูปก้อน พบว่า ผู้ทดสอบให้การยอมรับซูปก้อนที่ใช้กลีเซอรินเป็นสารจับตัวมากที่สุดในด้านลักษณะปรากฏ เนื้อสัมผัส และการยอมรับรวม โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) กับซูปก้อนที่ใช้ น้ำมันปาล์ม และซอร์ตเทนนิ่ง

คำสำคัญ : ซูปก้อน, น้ำมันปาล์ม, ซอร์ตเทนนิ่ง, กลีเซอริน

Abstract

This research aimed to study the optimal concentrations of 3 binding agent types of soup cube production from Moo-Liang noodle soup (palm oil, shortening, and glycerin) 2-10% (w/w). It was found that 3 types of binding agent at 6% showed good physical appearance of soup cube quality, brown color, molding ability, and unbreakable. Which the using of glycerin in soup cube had the best of water soluble ability (0.44-1.06 min) and water absorption index (3.21-3.63%) with no significant difference ($P>0.05$) from 2 and 4% of contents. While aw value of 3 binding agents of soup cube were no significant difference ($P>0.05$) (0.19-0.27). For the color of L* value, the soup cube with shortening binding had highest no significant difference ($P>0.05$) from glycerin binding (34.10-36.27). In addition, sensory evaluation demonstrated glycerin binding in soup cube on attributes of appearance, texture, and overall. The average value showed significant difference ($P<0.05$) when compared with soup cubes from palm oil and the shortening binding.

Keywords : soup cube, palm oil, shortening, glycerin

บทนำ

กล้วยเตี้ยพหูผลเป็นอาหารประจำท้องถิ่นที่ขึ้นชื่อของจังหวัดจันทบุรี กล้วยเตี้ยพหูผลมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างจากกล้วยชนิดอื่นๆ เนื่องจากเครื่องปรุงของน้ำกล้วยเตี้ยมีร่วนหอมเป็นส่วนผสม อีกทั้งยังประกอบด้วยเครื่องเทศต่างๆ ที่หลากหลาย จึงทำให้น้ำกล้วยเตี้ยพหูผลมีกลิ่นและรสชาติที่เฉพาะโดดเด่น

ซูปก้อนเป็นผลิตภัณฑ์ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้บริโภคทั่วไป ซูปก้อนที่มีจำหน่ายตามท้องตลาด ได้แก่ ซูปก้อนรสหมู ซูปก้อนรสไก่ ซูปก้อนรสเนื้อ และซูปก้อนรสต้มยำกุ้ง ฯลฯ ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ซูปก้อนที่สำคัญ คือ ไม่ต้องเสียเวลาในการปรุงและความยุ่งยากในการเตรียมวัตถุดิบ และยังมีประโยชน์ในการขนส่ง เนื่องจากซูปก้อนมีขนาดเล็กและมีน้ำหนักเบาทำให้สะดวกเกิดความเสียหายได้น้อยเมื่อทำการขนส่งและสามารถเก็บรักษาได้ที่อุณหภูมิห้อง ในการผลิตซูปก้อนจำเป็นต้องมีส่วนผสมของสารจับตัวเพื่อช่วยให้คงคุณภาพของซูปก้อนไว้ได้ ซอฝกา (2546) พัฒนาสูตรและกรรมวิธีการผลิตน้ำยาก่อนจากก้างปลาเสริมแคลเซียมโดยใช้กลีเซอรินเป็นส่วนผสมในปริมาณ 26% Swarts (2012) ผลิตซูปก้อนด้วยการใช้น้ำมันปาล์มจากน้ำมันปาล์มแดง พบว่าสามารถเพิ่มคุณค่าทางอาหารให้กับซูปก้อนและเก็บรักษาไว้ได้ที่อุณหภูมิห้อง วิชมนิและกุลยา (2556) ผลิตซูปก้อนปรุงรสเติมใบบัวบกผงและขิงผงโดยมีส่วนผสมของน้ำมันปาล์ม ทั้งนี้เนื่องจากไขมันจากปาล์มมีจุดหลอมละลายระหว่าง 45-50°C จึงเหมาะสำหรับการเตรียมน้ำซูปด้วยการเติมน้ำร้อนและการเก็บรักษาได้ที่อุณหภูมิห้อง (Anon, n.d.) อย่างไรก็ตามในการผลิตซูปก้อนชนิดต่างๆ นั้นมีความแตกต่างกันทั้งกรรมวิธีและชนิดของวัตถุดิบที่มีองค์ประกอบทางเคมีที่ต่างกัน จึงมีผลต่อการเลือกใช้ชนิดของสารจับตัวที่ต่างกัน ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงต้องการพัฒนาการผลิตซูปก้อนจากน้ำกล้วยเตี้ยพหูผล เนื่องจากการทำน้ำซูปพหูผลมีขั้นตอนการผลิตค่อนข้างยุ่งยากและมีความเฉพาะพิเศษในเรื่องของวัตถุดิบในการปรุงรส ซึ่งยังไม่มีรายงานวิจัยเกี่ยวกับการผลิตซูปก้อนจากน้ำซูปพหูผลดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการในการบริโภคในตลาดการค้าทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยศึกษาชนิดและปริมาณสารจับตัวที่เหมาะสมในการผลิตซูปก้อน ซึ่งนอกจากจะสามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภคแล้วยังเป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตซูปก้อนในเชิงการค้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาชนิดและปริมาณของสารที่ใช้ในการจับตัวของซูปก้อนพหูผล
2. เพื่อศึกษาการยอมรับของผู้บริโภคทางด้านประสาทสัมผัสที่มีต่อซูปก้อนพหูผล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาชนิดและปริมาณของสารที่ใช้ในการจับตัวของซูปก้อนพหูผล

โดยการศึกษาชนิดและปริมาณของสารที่ใช้ในการจับตัวที่เหมาะสมมีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 นำสมุนไพรต่างๆ ที่เป็นส่วนประกอบน้ำกล้วยเตี้ยพหูผล ได้แก่ ร่วนหอม ข่า ตะไคร้ เป็นต้น ล้างทำความสะอาดและพักให้สะเด็ดน้ำก่อนนำมาหั่นให้เป็นชิ้นบางๆ วางในถาดสแตนเลสแล้วเกลี่ยให้เรียบได้ระดับสม่ำเสมอทั่วทั้งถาด นำไปอบที่อุณหภูมิ 70°C ระยะเวลา 12 ชั่วโมง จากนั้นนำไปปั่นด้วยเครื่องตีปั่นให้ละเอียด แล้วร่อนส่วนผสมทั้งหมดเข้าด้วยกัน ด้วยตะแกรงที่มีขนาดรูตะแกรง 150 ไมครอน

- 1.2 เติมสารที่ใช้ในการจับตัว คือ กลีเซอริน น้ำมันปาล์ม และขอร์ดเทนนิง โดยกำหนดให้มีปริมาณเข้มข้น 2 4 6 8 และ 10% โดยน้ำหนัก ผสมส่วนทั้งหมดให้เข้ากัน และอัดขึ้นรูปด้วยกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4 cm ความสูง 1.5 cm

- 1.3 นำก้อนส่วนผสมไปอบไล่ความชื้นในตู้อบลมร้อนที่อุณหภูมิ 60°C เป็นเวลา 2 ชั่วโมง วิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพและเคมี ได้แก่ ความสามารถในการการละลาย (water soluble ability, WSA) ตามวิธีของ จรินทร์ (2544) โดยนำตัวอย่าง 20 กรัม ละลายในน้ำเดือด 500 มล. ใช้เครื่องกวนสารที่ความเร็วระดับ 5 จับเวลาจนกระทั่งตัวอย่างละลายหมด ดัชนีการดูดซับน้ำ (water absorption index, WAI) ดัชนีการละลาย (water soluble index, WSI) ตามวิธีของ สืบสกุลและคณะ (2547) โดยดัชนีการดูดซับน้ำจากการนำตัวอย่าง 2.5 กรัมในน้ำกลั่น 30 มล. นำไปเหวี่ยงแยกที่ 3000 x g เป็นเวลา 10 นาที รินน้ำใสออกและนำเจลไปบันทึกเป็นค่าการดูดซับน้ำ ส่วนดัชนีการละลายคือเปอร์เซ็นต์ของแข็งทั้งหมดที่มีในสารละลายที่เหลือจากการเหวี่ยงแยกที่ 3000 x g และนำไปอบที่อุณหภูมิ 60-70°C ค่าสี (L*) ด้วย Color meter (Konica Minolta รุ่น CR- 400 series) ปริมาณน้ำอิสระ (water activity, aw) ด้วยเครื่องวัดค่า aw Novasina รุ่น MS1

3. วางแผนการทดลองแบบ (Completely Randomized Design : CRD) เพื่อศึกษาชนิดและปริมาณของสารที่ใช้ในการจับตัวของซูปก้อนพหูผลที่เหมาะสม ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธี Duncan' New Multiple Range Test (DMRT)

4. วิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีและทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัส

นำก้อนซูปก้อนที่ให้ลักษณะคุณภาพที่ดีที่สุดในข้อ 1 โดยเลือกความเข้มข้นของสารจับตัวที่เหมาะสมในแต่ละชนิดนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมี (AOAC, 2000) ได้แก่ ความชื้น โปรตีน ไขมัน เถ้า และ คาร์โบไฮเดรต ทดสอบการยอมรับทางประสาทสัมผัสโดยใช้วิธีทดสอบแบบ 9 Point Hedonic Scale ในด้าน สี กลิ่น รสชาติ ลักษณะปรากฏ ความชอบโดยรวม ใช้ผู้ทดสอบที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วจำนวน 20 คน วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design (RCBD) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธี DMRT

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพและทางเคมีของซูปก้อนหมูเลี้ยง

จากผลการวิเคราะห์ที่ในตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการละลาย (WSA) ดัชนีการละลาย (WSI) และดัชนีการดูดซับน้ำ (WAI) ของซูปก้อนในแต่ละชนิดของสารจับตัวมีความสัมพันธ์กัน โดยซูปก้อนที่ใช้สารจับตัวทุกชนิดที่ระดับ 2 และ 4% ให้ความสามารถในการละลายได้ที่ระดับความเข้มข้นที่สูงกว่า ซึ่งซูปก้อนที่ใช้กลีเซอรินมีความสามารถในการละลายได้เร็วกว่าน้ำมันปาล์ม และซอร์บเทนนิ่งด้วยระยะเวลา 0.44-0.45 นาที โดยซูปก้อนที่ใช้ น้ำมันปาล์มและซอร์บเทนนิ่งในความเข้มข้นที่สูงขึ้นจะมีความสามารถในการละลายได้ลดลงตามลำดับ ซึ่งสัมพันธ์กับค่าดัชนีในการละลาย และดัชนีการดูดซับน้ำมีค่าลดลงเมื่อความเข้มข้นของสารจับตัวมากขึ้นสำหรับในซูปก้อนที่ใช้ น้ำมันปาล์มและซอร์บเทนนิ่ง แต่สำหรับซูปก้อนที่ใช้ กลีเซอรินเป็นสารจับตัวมีการเปลี่ยนแปลงของดัชนีการละลาย และดัชนีการดูดซับน้ำที่ไม่แตกต่างกัน

ปริมาณน้ำอิสระของซูปก้อน พบว่า ซูปก้อนทั้งหมดจากสารจับตัวทั้ง 3 ชนิด มีปริมาณน้ำอิสระที่ไม่แตกต่างกัน มีค่าปริมาณน้ำอิสระอยู่ระหว่าง 0.19-0.24 ขณะที่ค่าสี (L*) พบว่า ซูปก้อนที่ใช้สารจับตัวชนิดน้ำมันปาล์มมีค่า L* น้อยสุด ต่ำกว่าซอร์บเทนนิ่ง

และกลีเซอริน โดยซูปก้อนที่ใช้ส่วนผสมของซอร์บเทนนิ่งและกลีเซอรินให้ค่า L* สูงขึ้นเมื่อปริมาณความเข้มข้นเพิ่มมากขึ้น และมีค่า L* สูงสุดเท่ากับ 40.70 ในซูปก้อนที่ใช้ซอร์บเทนนิ่ง 10% ในขณะที่ความเข้มข้นของน้ำมันปาล์มที่ใช้ไม่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นค่า L*

อย่างไรก็ตาม เมื่อสังเกตลักษณะปรากฏทางกายภาพพบว่า ซูปก้อนที่ใช้น้ำมันปาล์ม ซอร์บเทนนิ่งและกลีเซอรินที่ระดับ 4-6% มีลักษณะการขึ้นรูปของก้อนซูปที่ชัดเจนและมีน้ำหนักเบา เมื่อเปรียบเทียบกับที่ระดับความเข้มข้นอื่นๆ รวมถึงการพิจารณาความสามารถในการละลาย ดัชนีในการละลายและดัชนีการดูดซับน้ำ และค่าความสว่าง แต่เนื่องจากภายหลังจากการขึ้นรูปแล้ว ก้อนซูปที่ระดับความเข้มข้น 4% สามารถแตกหักได้ง่ายกว่าที่ระดับความเข้มข้นที่ 6% ดังนั้นจึงเลือกระดับความเข้มข้นของสารจับตัวที่ระดับ 6% เพื่อนำไปใช้ในการทดสอบและวิเคราะห์ขั้นต่อไป

2. ผลการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัส

จากการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสซูปก้อน (ตารางที่ 2) พบว่า ผู้ทดสอบให้การยอมรับรวมซูปก้อนที่ใช้กลีเซอรินเป็นสารจับตัวมากที่สุด รองลงมาคือ น้ำมันปาล์ม และซอร์บเทนนิ่ง เช่นเดียวกันกับการยอมรับด้านลักษณะปรากฏและเนื้อสัมผัส ซึ่งผู้ทดสอบให้การยอมรับซูปก้อนที่ใช้กลีเซอรินมากที่สุด ส่วนด้านสี กลิ่นและรสชาติ ผู้ทดสอบให้การยอมรับรวมซูปก้อนทั้งสามชนิดไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของซูปก้อน

ซูปก้อนทั้งสามชนิดเมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมี (ตารางที่ 3) พบว่า ซูปก้อนมีปริมาณความชื้นระหว่าง 2.92-5.72% โปรตีน 12.12-12.28% ไขมัน 10.25-14.35% เถ้า 6.12-6.30% และ คาร์โบไฮเดรต 63.49-65.77% โดยซูปก้อนที่ใช้กลีเซอรินมีปริมาณความชื้นสูงสุด (5.72%) และปริมาณไขมันต่ำสุด (10.25%) โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับซูปก้อนที่ใช้ ซอร์บเทนนิ่งและน้ำมันปาล์ม ส่วนปริมาณโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และเถ้าของสารจับตัวทั้ง 3 ชนิดไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P>0.05)

ตารางที่ 1 คุณภาพทางกายภาพและเคมีของซูปก้อนหมูเลี้ยง

ชนิดสารจับตัว	WSA (min)	WSI (%)	WAI (%)	aw ^{ns}	L*
น้ำมันปาล์ม 2 %	1.20±0.06 ^a	3.56±0.01 ^c	2.58±0.00 ^b	0.24±0.01	22.43±0.30 ^a
น้ำมันปาล์ม 4 %	1.26±0.11 ^a	3.50±0.00 ^c	2.49±0.01 ^b	0.23±0.00	25.71±0.25 ^a
น้ำมันปาล์ม 6 %	1.55±0.10 ^{ab}	2.87±0.02 ^b	2.30±0.00 ^b	0.24±0.00	24.25±0.27 ^a
น้ำมันปาล์ม 8 %	2.13±0.08 ^c	1.85±0.06 ^a	1.91±0.01 ^{ab}	0.22±0.00	24.00±0.12 ^a
น้ำมันปาล์ม 10 %	2.18±0.06 ^c	1.70±0.00 ^a	1.80±0.05 ^{ab}	0.21±0.00	25.13±0.22 ^a

ตารางที่ 1 (ต่อ) คุณภาพทางกายภาพและเคมีของซูปก้อนหมูเลียง

ชนิดสารจับตัว	WSA (min)	WSI (%)	WAI (%)	a_w^{ns}	L*
ซอร์ตเทนนิ่ง 2 %	0.53±0.10 ^a	4.01±0.11 ^d	3.51±0.04 ^c	0.23±0.01	34.12±0.38 ^b
ซอร์ตเทนนิ่ง 4 %	1.22±0.14 ^a	3.89±0.10 ^d	2.69±0.01 ^b	0.24±0.01	34.10±0.25 ^b
ซอร์ตเทนนิ่ง 6 %	1.60±0.31 ^b	3.41±0.08 ^c	2.56±0.00 ^b	0.20±0.00	36.27±0.16 ^b
ซอร์ตเทนนิ่ง 8 %	2.38±0.10 ^c	1.40±0.12 ^a	2.50±0.01 ^b	0.21±0.00	38.25±0.23 ^{bc}
ซอร์ตเทนนิ่ง 10 %	2.46±0.15 ^c	1.25±0.10 ^a	1.42±0.00 ^a	0.19±0.00	40.70±0.30 ^c
กลีเซอริน 2 %	0.44±0.21 ^a	4.12±0.00 ^d	3.63±0.01 ^c	0.22±0.01	34.12±0.18 ^b
กลีเซอริน 4 %	0.45±0.13 ^a	4.08±0.06 ^d	3.60±0.02 ^c	0.21±0.00	34.18±0.15 ^b
กลีเซอริน 6 %	1.06±0.15 ^a	3.92±0.02 ^d	3.21±0.01 ^c	0.21±0.00	35.16±0.12 ^b
กลีเซอริน 8 %	1.11±0.08 ^a	3.90±0.01 ^d	3.22±0.03 ^c	0.23±0.00	35.70±0.21 ^b
กลีเซอริน 10 %	1.12±0.11 ^a	3.90±0.00 ^d	3.20±0.00 ^c	0.20±0.00	36.14±0.17 ^b

หมายเหตุ : ^{ab} หมายถึง ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq 0.05$)

^{ns} หมายถึง ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$)

ตารางที่ 2 การทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสของซูปก้อนหมูเลียง

ชนิดสารจับตัว	ลักษณะทางประสาทสัมผัส					
	Appearance	Color ^{ns}	Flavor ^{ns}	Taste ^{ns}	Texture	Overall
น้ำมันปาล์ม	5.80±0.01 ^a	5.90±0.02	5.80±0.16	6.60±1.12	5.20±0.90 ^a	6.50±1.10 ^b
ซอร์ตเทนนิ่ง	6.00±0.05 ^a	6.00±0.06	6.10±0.08	5.40±1.70	5.40±1.00 ^a	5.10±1.06 ^a
กลีเซอริน	7.00±0.02 ^b	6.00±0.03	5.40±1.00	6.20±1.24	7.10±0.65 ^b	6.80±1.20 ^b

หมายเหตุ : ^{ab} หมายถึง ค่าเฉลี่ยในแนวตั้ง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq 0.05$)

^{ns} หมายถึง ค่าเฉลี่ยในแนวตั้งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$)

ตารางที่ 3 องค์ประกอบทางเคมีของซูปก้อนหมูเลียง

ชนิดสารจับตัว	ความชื้น (%)	โปรตีน ^{ns} (%)	ไขมัน (%)	เถ้า ^{ns} (%)	คาร์โบไฮเดรต ^{ns} (%)
น้ำมันปาล์ม	2.92±1.11 ^a	12.12±0.01	12.89±1.00 ^b	6.30±0.15	65.77±0.06
ซอร์ตเทนนิ่ง	3.56±1.08 ^a	12.30±0.05	14.35±1.15 ^c	6.12±0.12	63.49±0.03
กลีเซอริน	5.72±1.09 ^b	12.28±0.04	10.25±1.18 ^a	6.25±1.00	65.50±0.15

หมายเหตุ : ^{ab} หมายถึง ค่าเฉลี่ยในแนวตั้ง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq 0.05$)

^{ns} หมายถึง ค่าเฉลี่ยในแนวตั้ง ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากการศึกษากระบวนการผลิตซูปก้อนหมูเลียง โดยใช้ชนิดของสารในการจับตัว 3 ชนิด คือ น้ำมันปาล์ม ซอร์ตเทนนิ่ง และกลีเซอริน ซึ่งคุณสมบัติของสารจับตัวทั้ง 3 ชนิดมีความแตกต่างกัน จึงมีผลทำให้ลักษณะของซูปก้อนหมูเลียงที่ได้มีลักษณะที่ต่างกัน โดยน้ำมันปาล์มมีส่วนประกอบของกรดไขมันอิ่มตัว 47.9% กรดไขมันไม่อิ่มตัว 52% โดยมีกรดปาล์มมิติก 42% กรดสเตียริก 5.1% และไมริสติก 0.8% (Cassiday, 2018) ทำให้น้ำมันปาล์มมีสถานะเป็นของแข็งและของเหลวปนกัน เมื่อตั้งทิ้งไว้จะแยกชั้นเป็น 2 ส่วน

ถึงแม้ว่าน้ำมันปาล์มจะมีกรดไขมันอิ่มตัวปริมาณสูง แต่เป็นกรดไขมันที่มีขนาดโมเลกุลเล็กจึงยังคงสภาพเป็นของเหลวที่อุณหภูมิห้อง ส่วนซอร์ตเทนนิ่งมีคุณสมบัติเป็นของแข็งหรือกึ่งแข็ง ไม่มีกลิ่นและรสชาติ สีขาวสะอาด เนื้อสัมผัสเรียบเนียน และมีความคงตัวที่เหมาะสมสำหรับการผสมและกักเก็บฟองอากาศได้ดี มีปริมาณของแข็ง 15-25% โดยน้ำหนัก (Ghotra et al., 2002) ซอร์ตเทนนิ่งสามารถเปลี่ยนรูปร่างได้เมื่อได้รับแรงกระทำที่เพียงพอ ขณะที่กลีเซอรินมีคุณสมบัติคือเป็นของเหลวละลายน้ำได้ดี มีรสหวาน

เล็กน้อย ไม่มีกลิ่น ไม่ระเหย มีความคงตัว มีจุดหลอมเหลวต่ำและ ไม่เกิดกลิ่นหิน (The Soap and Detergent Association, 1990)

จากการศึกษาลักษณะปรากฏทางกายภาพ ความสามารถในการละลาย และการดูดซับน้ำของซูปก้อนหมูเลี้ยงในแต่ละชนิด พบว่า ซูปก้อนทั้ง 3 ชนิด ที่ระดับความเข้มข้น 4-6% ให้ลักษณะทางกายภาพที่ดี มีความสามารถในการละลายและการดูดซับน้ำเหมาะสมกว่าที่ระดับความเข้มข้นอื่น ซึ่งลักษณะทางด้านกายภาพของซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ได้มีลักษณะเป็นเนื้อเดียวกัน มีสีน้ำตาล และมีกลิ่นหอมของเครื่องเทศ ส่วนซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้สารในการจับตัวปริมาณ 2% มีการจับตัวกันเป็นก้อนไม่ดี และแตกหักง่าย เนื่องจากสารที่ใช้ในการจับตัวมีปริมาณน้อย ไม่เพียงพอต่อการจับยึดส่วนผสมเข้าด้วยกัน ส่วนซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้สารในการจับตัวปริมาณ 8 และ 10% ให้ลักษณะของก้อนที่ไม่คงตัว สามารถเปลี่ยนแปลงรูปร่างได้ตามแรงที่จับ มีการไหลซึมของสารจับตัว และนำออกจากพิมพ์ได้ยาก เนื่องจากมีส่วนผสมบางส่วนติดแม่พิมพ์ทำให้เกิดการสูญเสียวัตถุดิบระหว่างกระบวนการผลิต จากรายงานการวิจัยของสุวรรณี (ม.ป.ป.) ซึ่งได้พัฒนาการใช้สั้มแขกแห้งเป็นสารให้รสเปรี้ยวในตั้มยาค้อน โดยใช้กลีเซอรินเป็นสารในการจับตัว พบว่า กลีเซอรินมีความสามารถในการยึดเกาะส่วนผสมให้เกาะกันเป็นก้อน ซึ่งการใช้สารในการจับตัวต้องใช้ในปริมาณที่เหมาะสม เพราะหากใช้ในปริมาณที่น้อยเกินไปจะทำให้ผลิตภัณฑ์เกิดการคืนตัวแตกร่วนได้ง่ายเมื่อทำการหยิบจับ เนื่องจากปริมาณสารที่ทำหน้าที่ยึดเกาะส่วนผสมมีปริมาณน้อยเกินไป หากใช้สารในการจับตัวมากเกินไปทำให้ผลิตภัณฑ์มีลักษณะนุ่มและเยิ้มแต่ไม่เกิดการคืนตัว เนื่องจากปริมาณสารที่ทำหน้าที่ยึดเกาะส่วนผสมมีปริมาณมากเกินไป โดยเสนอแนะว่าขนาดของผงที่เหมาะสมในการทำผลิตภัณฑ์ผงคือ 250 ไมครอน

ด้านองค์ประกอบทางเคมีของซูปก้อน พบว่า ปริมาณความชื้นซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้กลีเซอริน มีปริมาณความชื้นมากที่สุด รองลงมา คือ ซอร์บิทเนนนิ่ง และน้ำมันปาล์มซึ่งเป็นสารในการจับตัว มีความชื้นน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามความชื้นของสารจับตัวทั้ง 3 ชนิด อยู่ในช่วงระหว่าง 2.92-5.72% ซึ่งสัมพันธ์กับค่า aw ที่ได้ในช่วงระหว่าง 0.19-0.24 จึงมีโอกาสเก็บรักษาซูปก้อนไว้ได้ที่อุณหภูมิห้อง โดยไม่เน่าเสีย การทำให้แห้งจนทำให้ค่า aw ต่ำกว่า 0.5 จะสามารถควบคุมปฏิกิริยาจากเอนไซม์และจุลินทรีย์ในระหว่างการเก็บรักษา และสามารถเก็บรักษาไว้ได้ที่อุณหภูมิห้อง (สุภกาญจน์ และ ศุภฤชชญา, 2557) นอกจากนี้จากผลงานวิจัยของจรินทร์ (2544) ได้พัฒนาซูปก้อนสำเร็จรูปรสกึ่งจากหัวกุ้ง โดยใช้ไขมันปาล์มเป็นสารในการจับตัวและใช้อุณหภูมิ 60°C เป็นระยะเวลา 2 ชั่วโมง พบว่าปริมาณความชื้นเท่ากับ 2.50 % ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับซูปก้อนที่ใช้ไขมันปาล์ม และรวมถึงปริมาณไขมันและน้ำมันที่มีค่า

ใกล้เคียงกัน ซึ่งซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้น้ำมันปาล์มเป็นสารในการจับตัว มีปริมาณไขมันมากที่สุด เนื่องจากในน้ำมันปาล์มประกอบไปด้วยกรดไขมันในโครงสร้าง ทั้งไขมันชนิดที่อิ่มตัวและไขมันชนิดที่ไม่อิ่มตัว อย่างไรก็ตามซูปก้อนในทางการค้าบางชนิด เช่น ซูปก้อนรสไก่ตราคนอร์ มีส่วนผสมของน้ำมันปาล์มเป็นองค์ประกอบด้วย จึงอาจมีส่วนช่วยในการจับรวมตัวของส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ได้ ขณะที่ซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้ซอร์บิทเนนนิ่ง และกลีเซอรินเป็นสารในการจับตัวให้ปริมาณไขมันน้อยที่สุด สำหรับปริมาณแล้ว พบว่า ซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้สารจับตัวทั้งสามชนิดไม่มีความแตกต่างกัน โดยซูปก้อนที่ใช้น้ำมันปาล์มเป็นสารในการจับตัวมีปริมาณไขมันมากที่สุด รองลงมา คือ ซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้กลีเซอริน และซอร์บิทเนนนิ่ง ตามลำดับ ซึ่งกรรมวิธีการผลิตอาจมีผลต่อปริมาณไขมันที่เพิ่มขึ้นด้วย

จากการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสของซูปก้อนหมูเลี้ยง ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้ทดสอบให้การยอมรับ ซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้กลีเซอรินเป็นสารในการจับตัวมากที่สุด โดยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>0.05$) กับซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้น้ำมันปาล์มเป็นสารในการจับตัว อย่างไรก็ตามซูปก้อนที่ใช้น้ำมันปาล์มถึงแม้จะมีกลิ่นรสที่ดีแต่ยังไม่มีการรสของหมูเลี้ยงที่เด่นชัด มีลักษณะเนื้อสัมผัสที่มีน้ำมันติดริมฝีปาก และมีตะกอนขนาดใหญ่ลอยอยู่ในน้ำซูป มีรสชาติที่ดี การที่ลักษณะเนื้อสัมผัสมีน้ำมันติดริมฝีปาก มีการลอยตัวของไขมันขนาดใหญ่ในน้ำซูป จึงทำให้น้ำซูปมันและเป็นไขเมื่อน้ำซูปเย็นลง ส่วนซูปก้อนที่ใช้ซอร์บิทเนนนิ่งเป็นสารจับตัวมีลักษณะเนื้อสัมผัสของตะกอนที่หยาบและมีลักษณะมันติดริมฝีปากเช่นเดียวกับน้ำมันปาล์ม และกลิ่นรสของหมูเลี้ยงที่ยังไม่เด่นชัด เมื่อน้ำซูปเย็นจะเกิดเป็นไขมันติดริมฝีปากและเกิดไขในน้ำซูปเช่นเดียวกันกับซูปก้อนน้ำมันปาล์ม การที่ซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้น้ำมันปาล์มและซอร์บิทเนนนิ่งเป็นสารในการจับตัวเกิดตะกอนและการคืนตัวไม่ดี เนื่องจากสารที่ใช้ในการจับตัวไปปรับปรุงคุณลักษณะทางกายภาพและเคมีของซูปก้อนหมูเลี้ยง ทำให้ซูปก้อนหมูเลี้ยงเกิดการคืนตัวได้ช้า เกิดตะกอนหยาบ มีการคืนตัวและมีลักษณะเนื้อสัมผัสที่ไม่ดี ในขณะที่ซูปก้อนที่ใช้กลีเซอรินเป็นสารในการจับตัว ให้ลักษณะเนื้อสัมผัสที่ดี สีของน้ำซูปที่เข้มข้น เนื่องจากตะกอนของซูปก้อนหมูเลี้ยงที่ใช้กลีเซอรินเป็นสารในการจับตัวเกิดตะกอนนอนกัน ทำให้น้ำซูปที่ได้มีลักษณะใส ตะกอนไม่หยาบ อย่างไรก็ตามกลิ่นของซูปก้อนมีกลิ่นของเครื่องเทศน้อยกว่าสารจับตัวชนิดอื่น อาจเนื่องจากคุณสมบัติของการหลอมละลายต่ำกว่าน้ำมันปาล์มและซอร์บิทเนนนิ่ง ดังนั้นความสามารถในการกักเก็บกลิ่นของเครื่องเทศมีน้อยกว่า

สรุปผล

ปริมาณของสารที่ใช้ในการจับตัวของซูปก้อนทั้ง 3 ชนิดที่เหมาะสม คือ 6% ซูปก้อนหุ่มีลักษณะทางกายภาพที่ดี มีลักษณะเป็นก้อนเป็นเนื้อเดียวกัน ไม่แตกหักง่าย ให้เป็นสีน้ำตาลถึงน้ำตาลเข้ม มีกลิ่นหอมของเครื่องเทศ มีความสามารถในการละลายและการดูดซับน้ำเหมาะสมกว่าซูปก้อนหุ่มีลักษณะที่ใช้สารในการจับตัวที่ปริมาณอื่น โดยซูปก้อนหุ่มีลักษณะในแต่ละชนิดมีปริมาณความชื้น 2.92-5.72% โปรตีน 12.12-12.28% ไขมัน 10.25-12.85% เถ้า 6.12-6.30% และ คาร์โบไฮเดรต 63.49-65.77% ซึ่งผู้ทดสอบให้การยอมรับซูปก้อนที่ใส่กลีเซอรินเป็นสารจับตัวมากที่สุด ในด้านลักษณะปรากฏ เนื้อสัมผัส และการยอมรับรวม ดังนั้นในการพัฒนาซูปก้อนน้ำก่ายเดี่ยวหุ่มีลักษณะจึงควรเลือกใช้กลีเซอริน 6% โดยน้ำหนัก เป็นสารจับตัวสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงการค้าต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนวิจัย จากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี ประจำปีงบประมาณ 2559

เอกสารอ้างอิง

- จรินทร์ สว่างแจ้ง. (2544). การพัฒนาซูปกึ่งสำเร็จรูปรสกุ้งจากหัวกุ้ง. ภาควิชาผลิตภัณฑ์ประมง กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ช่อผกา สมภพระกูล. (2546). น้ํายาก้อนเสริมแคลเซียมจากก้างปลา. ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิษณีย์ ยืนยงพุทธกาล และ กุลยา ลิมรุ่งเรืองรัตน์. (2556). ผลของการเติมใบบัวบกผงและขิงผงต่อคุณภาพของซูปก้อนปรุงรส. วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร. 44(2) (พิเศษ) : 65-68.

สุวรรณณี อัจหาญณรงค์. (ม.ป.ป.) การใช้ส้มแขกแห้งเป็นสารให้รสเปรี้ยวในต้มยำก้อน. ภาควิชาคหกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สืบสกุล จินดาพล อนุรักษ ปิติรักษสกุล และกมลทิพย์ สัจจาอนันต์กุล. (2547). การออกแบบในการทดลองการทำแห้งแบบพ่นฝอยน้ํานมข้าว. วารสารพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 4(4) ต.ค.-ธ.ค.2547.

สุภกาญจน์ พรหมจันทร์ และ ศุภฤชญา เหมะธูลิน. (2557). ผลิตภัณฑ์ซูปครีมกึ่งสำเร็จรูปจากโรน้ํานางฟ้า. วารสารแก่นเกษตร (ฉบับพิเศษ). 1: 810-815.

Anon. n.d. Stock-cubes.com.<http://www.stock-cubes.com/formulas.html> [19 March 2018].

AOAC. (2000). Official Methods of Analysis. 17th ed. The Association of Official Analytical Chemists, Maryland.

Cassiday, L. (2018). Red palm oil. The American Oil Chemists' Society, Inform in February 2017.

Ghotra, B.S., Dyal, S.D., and Narine. S.S. (2002). Lipid shortenings: a review. Food Research International. 35: 1015-1048.

Swarts, K.M. (2012). Development of a stock cube with functional food characteristics. Food and Nutrition. Faculty of Applied Sciences, The Cape Peninsula University of Technology.

The Soap and Detergent Association. (1990). Glycerine: An Overview. http://www.aciscience.org/docs/Glycerine_-_an_overview.pdf [19 March 2018].

TCI »

TCI »

TJIF

/ »

TCI »

»

FAQ

ผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI

โปรดระบุหมายเลข ISSN หรือชื่อของวารสารที่ต้องการทราบผลประเมิน :

ค้นหา

ลำดับ	ชื่อวารสาร	ISSN	เจ้าของ	จัดอยู่ในวารสาร กลุ่มที่	สาขา
1	วารสารวิจัยรำไพพรรณี	1906-327X	สถาบันวิจัยและ พัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี	2	วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี

[Back to top](#)

Copyright 2005. Thai-Journal Citation Index (TCI) Centre. All rights reserved.

Contact: tci.thai@gmail.com

อาจารย์วิไลวรรณ เขตมรรคา
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรุทม์ บุญศรีตัน
รองศาสตราจารย์ ดร.จินณวัตร ปะโคทั้ง
รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรสุดา ภูมิพันธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา นามสง่า
รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เต๊ะชั้นหมาก
อาจารย์ ดร.สุภัศตรา แก้วประดิษฐ์ ทรัพย์ชุกกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วิวัฒน์สุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์
อาจารย์ ดร.ธนิต โตอติเทพย์
อาจารย์ ดร.ศักดินา บุญเปี่ยม
อาจารย์ ดร.รณชัย รัตน์เศรษฐ
อาจารย์ ดร.จิราภา พึ่งบางกรวย
อาจารย์ ดร.สกฤติ อีสริยานนท์
อาจารย์ ดร.ศรีัญญา ประสพชิงชนะ
รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เต๊ะชั้นหมาก
อาจารย์ ดร.อุรปริย์ เกิดในมงคล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา ความคั่นเคย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรินทร์ เสมามอญ
อาจารย์ ดร.ปิยะธิดา ทองอร่าม
อาจารย์ ดร.ชมพูนุช สุขหวาน
ดร.กัลยรัตน์ เมืองสง

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

อาจารย์ ดร.สุพิศา ชัยกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศรัณย์ จันทร์ขุม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ปริญาวุฒิชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ สิงห์ม่วง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศชาย สถิตย์พนาวงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชุดิมา แก้วกระจ่าย
อาจารย์ ดร.วิชราภรณ์ ดันติพนาทิพย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงตา จุลศิริกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษณีย์ ยืนยงพุทธกาล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนวัฒน์ ดันติวานุรักษ์
อาจารย์ ดร.ภัทราพร สร้อยทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาทิพย์ อินทร์ชื่น
รองศาสตราจารย์ ดร.กรินทร์ กาญจนานนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา พานิชกรณ์

นางสาวนิตยา ต้นสาย

พ.ศ.2561

บริษัท กีร์ติการพิมพ์ จำกัด 83/73 ม.3 ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000

ออกแบบรูปเล่มและจัดพิมพ์

ปีที่พิมพ์

พิมพ์ที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ